

สำนักงานจังหวัด เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาคดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลาง **สำนักงานจังหวัด** เป็นหน่วยงานที่ปรากฏชื่อเป็นครั้งแรกในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งตามมาตรา ๓๘ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดไว้ว่า ให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัดดังนี้

“**สำนักงานจังหวัด** มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของจังหวัดนั้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้นๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบ” อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสำนักงานจังหวัดจะมีปรากฏชื่ออยู่ตามกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติ สำนักงานจังหวัดยังไม่เคยได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยเจ้าหน้าที่ของตนเองไปประจำปฏิบัติงานอยู่เลย คงมีแต่เฉพาะตัวผู้ว่าราชการจังหวัดเพียงท่านเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระยะแรกๆ งานของสำนักงานจังหวัดมีปริมาณไม่มากนัก ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายให้แผนกปกครองจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน ต่อมาเมื่องานด้านต่างๆ ของจังหวัดมีปริมาณเพิ่มขึ้น กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งสำนักงานจังหวัด โดยมีเจ้าหน้าที่ของตนเองปฏิบัติงานอยู่อย่างแท้จริง เพื่อช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งมีอยู่อย่างกว้างขวาง เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับนโยบายจากนายกรัฐมนตรีคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติให้บังเกิดผลแก่ประชาชนในท้องที่ และรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะพัฒนาการบริหารราชการที่จะให้หน่วยงานของทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน่วยงานในจังหวัดได้ขึ้นตรงหรือรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด **สำนักงานจังหวัด** จึงต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด และเป็นศูนย์กลางในการประสานแผนและโครงการของทุกกระทรวง ทบวงกรมในจังหวัด กระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ จึงได้กำหนดให้มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นในสำนักงานจังหวัด ๕ จังหวัด และได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘ กำหนดให้ขยายการจัดอัตรากำลังเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ อีกจำนวน ๑๖ จังหวัด และในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จำนวน ๔๙ จังหวัดตามลำดับ ทั้งนี้ เพื่อให้**สำนักงานจังหวัด** เป็นหน่วยงานที่มีขีดความสามารถในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดได้เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารการวินิจฉัยสั่งการ การประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ**สำนักงานจังหวัด**ให้เป็นไปตามนโยบาย ซึ่งได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ขึ้นในส่วนราชการของสำนักงานจังหวัดเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ใน ๕ จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ ชลบุรี สงขลา และยะลา ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ขยายการดำเนินการเพิ่มขึ้นใน ๑๖ จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา อุบลราชธานี เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี นราธิวาส ลพบุรี สระบุรี นนทบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี สมุทรปราการ สุโขทัย พิจิตร นครปฐม และชุมพร และในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้ขยายเพิ่มขึ้นจนครบทุกจังหวัด และ**สำนักงานจังหวัดอัครดิษฐ์** คือ ๑ ใน ๔๙ จังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ที่ได้รับการจัดอัตรากำลังจัดให้มีเจ้าหน้าที่ขึ้นในส่วนราชการของสำนักงานจังหวัดอัครดิษฐ์ที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดอัครดิษฐ์ต่อไป